

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

KAROLEW - RETKINIA WSCHÓD

OSIEDLE W DZIELNICY ŁÓDŹ POLESIE JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

LISTA POTRZEB MIESZKAŃCÓW SPORZĄDZONA W RAMACH PROJEKTU FIO „NASZE OSIEDLE: RAZEM DECYDUJEMY”

REALIZOWANEGO PRZEZ FUNDACJĘ 2035 I STOWARZYSZENIE OBSZARY KULTURY

FUNDACJA 2035 oraz Stowarzyszenie Obszary Kultury w terminie od 1 maja do 31 grudnia 2016 r. w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizowały projekt „Nasze osiedle: Razem decydujemy!”.

Celem projektu, było zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców Łodzi i włączanie ich w procesy decyzyjne dotyczące lokalnych wspólnot, w szczególności miejskich wspólnot osiedlowych.

Projekt adresowany był w szczególności do mieszkańców 8 osiedli dzielnicy Polesie: Złotno, Zdrowie-Mania, Montwiła-Mireckiego, Karolew-Retkinia Wschów, Retkinia Zachód-Smulsko, Lublinek-Pienista, Stare Polesie, Koziny.

Cel polegający na zwiększeniu zaangażowania mieszkańców Łodzi w tworzenie priorytetów rozwojowych dla przestrzeni osiedlowych osiągnięty został poprzez m.in.:

1. stwarzanie możliwości aktywnego działania na rzecz lokalnej społeczności – wzięcie udziału w dyskusji nad priorytetami rozwojowymi
2. uczestnictwo w dyskusji nad Budżetem Obywatelskim oraz zadaniami i rolą rad osiedli
3. konsultacje i wsparcie techniczne przy głosowaniu w BO
4. tworzenie listy lokalnych potrzeb mieszkańców
5. zwiększenie wiedzy prawnej i wzmacnianie kompetencji obywatelskich i organizacyjnych mieszkańców (warsztaty edukacyjne, maratony pisania wniosków do BO, wypracowanie wzorów narzędzi promocji swoich działań, praktyki współpracy mieszkańców z radami osiedli).

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Następujące pytania zainicjowały rozmowę na temat potrzeb mieszkańców Karolewa i Retkini-Wschód

1. Czy mamy satysfakcję z zamieszkania w swoim osiedlu
2. Czy dobrze znamy swoje osiedle
3. Czy znamy jego historię
4. Co wyznacza jego tożsamość
5. Czy znamy administracyjny podział dzielnicy na osiedla, czy tylko nazwę związaną ze spółdzielnią mieszkaniową lub nazwę historyczną
6. Czy znamy instytucje publiczne w osiedlu, czy z nich korzystamy
7. Czy znamy swoją Radę Osiedla, czy wiemy, gdzie rezyduje
8. Czy znamy działania i inicjatywy podejmowane w osiedlu, czy bierzemy w nich udział
9. Czy głosujemy na zadania z budżetu obywatelskiego, czy znamy wnioski w budżecie na 2017 dotyczące osiedla
10. Czy znane są nam i wykorzystujemy inne narzędzia partycypacji obywatelskiej
11. Czy mieszkańcy powinni decydować o wszystkich planowanych w osiedlu zmianach
12. Jak pobudzać inicjatywy lokalne na rzecz dobra wspólnego

PROBLEMY I POTRZEBY ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ

Drogi i chodniki

- **Mieszkańcy Karolewa I Retkini wielokrotnie zwracali uwagę na przejazd i przejście ulicą Wróblewskiego, niebezpieczne zarówno dla pieszych jak i kierowców z powodu fatalnej nawierzchni jezdni i chodników. Jest to ulica w najgorszym stanie technicznym na Karolewie, szczególnie na odcinku od ul. Bratysławskiej do al. Bandurskiego, zarówno jezdni, jak i chodniki, wyszczerbione, nierówne, z wystającymi płytami, zagrażające bezpieczeństwu pieszych. Przy ulicy znajduje się minirynek owocowo-warzywny, z którego chętnie korzystają mieszkańcy Karolewa. Przy ryneczku chodniki są wyjątkowo zniszczone. Jezdnia ulicy Wróblewskiego została przed laty prowizorycznie wyłożona ażurowymi płytami budowlanymi, po opadach w otworach płyt gromadzi się woda i jadące samochody ochlapują pieszych. Na długim odcinku**

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ul. Wróblewskiego od ulicy Maratońskiej po al. Jana Pawła II są zaniedbane chodniki, w sezonie zimowym z zalegającym nieuprzątniętym śniegiem i błotem, a nie ma pasów dla pieszych. Niebezpieczeństwo dla siebie i kierowców stwarzają klienci sklepu Kaufland, przechodzący przez jezdnię w dowolnych miejscach. Mieszkańcy oczekują na kompleksową inwestycję zaniedbanej ulicy, poprawiającą także bezpieczeństwo na przejeździe kolejowym.

- Remonty chodników potrzebne są na ulicy Wileńskiej, po zachodniej stronie ulicy Bratysławskiej, między Wileńską a Krzemieniecką, i wiele osiedlowych chodników wewnętrznych, jak przebiegający w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 44 złożony z połamanych płyt, dziur i nierówności. Tę zaniedbaną trasę często pokonują dziadkowie z wnuczkami. Na uszkodzonych chodnikach wewnętrznych po opadach deszczu rozlewające się kałuże uniemożliwiają przejście.
- W ramach modernizacji łódzkiej trasy W-Z nie zostały objęte remontem dwie kładki dla pieszych, przerzucone nad ruchliwą aleją Wyszyńskiego. Elementy kładek są bardzo zniszczone –

skorodowane bariery, wykruszone elementy betonowe i stopnie schodów nie są bezpieczne, szczególnie dla seniorów.

- Niezbędna jest regulacja świateł przy węźle Łódź Kaliska w celu poprawy jego przepustowości, zapewnienie priorytetu dla komunikacji publicznej w linii wschód – zachód i skrócenie okresu oczekiwania na światło zielone dla pieszych, chcących przejść na przystanek na środku jezdni lub z przystanku w stronę dworca kolejowego, ponieważ zdesperowani długim czasem oczekiwania na zmianę świateł ludzie, gdy odjeżdżają z przystanku pojazdy MPK przebiegają przez jezdnię między szybko jadącymi samochodami.
- Na odcinku Bratysławskiej w pobliżu Wileńskiej niepotrzebnie zainstalowano spowalniacze na mało ruchliwej ulicy, światła na skrzyżowaniu zmieniają się zbyt wolno.
- Zielone światło dla pieszych winno być priorytetem w uliczkach osiedlowych.
- Niezbędne jest utworzenie pasów dla pieszych na al. Wyszyńskiego, na wysokości ulicy Władysława Króla, dla połączenia rozdzielonych osiedli Piaski i Zagrodniki.

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

- **W osiedlach za mało jest miejsc parkingowych, co skutkuje nieustannym chaosem przy ustawianiu samochodów przy budynkach mieszkalnych. Samochody okupują wąskie chodniki, uniemożliwiając bezpieczne przejście pieszym. Wspólnymi siłami Zarządu Dróg i Transportu i lokalnych spółdzielni mieszkaniowych należy opracować nową siatkę ekonomicznie rozłożonych i ekologicznych (z ażurowym podłożem) miejsc parkingowych.**

Zieleń, estetyka, wygoda, bezpieczeństwo

- **Mimo sporej ilości zieleni na Karolewie mieszkańców niepokoi łatwość uzyskiwania zgody na wycinkę starych, ale zdrowych drzew, której dokonuje się na prośbę pojedynczych osób – lokatorów bloków. Lokatorzy z Karolewa i Retkini chcą lepiej poznać zasady wydawania zgody na wycinkę drzew, zwłaszcza zdrowych, przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa UMŁ, dowiedzieć się, jakie kryteria są brane pod**

uwagę przy podejmowaniu decyzji. Planowane większe wycinki drzew powinny koniecznie być konsultowane z mieszkańcami z danego terenu.

- **Na Retkini znajduje się wiele niewykorzystanych terenów zielonych, jeden z nich to obszar przy Pałacu Młodzieży. Teren ten mógłby zostać wyposażony w minisiłownię dla dorosłych, tętnię, krzewy, ławki i oświetlenie, lub przeznaczyć to miejsce na projekcje kina letniego.**
- **Wzdłuż torów kolejowych w pobliżu ulicy Maratońskiej pozostawiane są śmieci rozmaitego pochodzenia, nieuprzątane przez służby miejskie. Konieczne jest udostępnienie dużych pojemników na śmieci w kilku miejscach na osiedlu, bez wystawienia dużych koszy do dyspozycji mieszkańców trudno będzie zlikwidować dzikie wysypiska w pobliżu torów kolejowych i na obrzeżach osiedla**
- **Na Karolewie i Retkini znajduje się stanowczo za mało ławek odpoczynkowych, koszy na śmieci i na psie pozostałości zaopatrzonych w torebki.**

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

- Na osiedlach Retkinia i Karolew nie ma w ogóle toalet publicznych. Bardzo potrzebna jest toaleta na terenie cmentarza przy ulicy Retkińskiej. Nowoczesne publiczne toalety powinny się znaleźć поблизу sklepów przy alei Wyszyńskiego.
- Mieszkańcy nie czują się bezpiecznie w okolicy ulic Wróblewskiego i Bratysławskiej. Wieczorami teren ten jest opustoszały, nie patroluje go straż miejska.
- Wskazana jest poprawa pracy straży miejskiej, po zgłoszeniu prośby o interwencję straż przyjeżdża po zdarzeniu, więc interwencje nie są skuteczne. Stale powtarzają się „imprezy” przy bloku numer 275, które trwają co najmniej do północy, często do godziny drugiej w nocy. Mieszkańcom przeszkadzają głośne śpiewy, wulgaryzmy, pozostałości w postaci puszek po piwie.
- W osiedlu Piaski powinno znaleźć się miejsce na zorganizowanie mini ryneczku.
- Mieszkańcy Retkini i Karolewa odczuwają brak zwykłych tanich barów z prostą zdrową żywnością, wzorowanych na dawnych barach mlecznych i dietetycznych.

Transport publiczny

- Infrastruktura transportu publicznego na Karolewie i Retkini - Wschód uległa znaczącej poprawie po kompleksowym remoncie całej trasy W-Z, której fragment przebiega przez osiedle. Poprawił się zdecydowanie stan techniczny torów i przystanków, częstotliwość połączeń, pojawiła się informacja świetlna. Mieszkańcy najbardziej narzekają na utratę bezpośrednich połączeń z innymi dzielnicami. Wycofano tramwaj nr 14, który łączył Retkinię i Dąbrowę, a także skrócono trasę autobusu linii 98, który docierał na Widzew, a obecnie kończy bieg przy dworcu Łódź Kaliska. W tej sytuacji podstawowym połączeniem z centrum miasta stała się jedynie tramwajowa linia 10, obsługująca trasę W-Z, a autobusy linii 68, 76 i 86, 99 łączące Retkinię i Karolew z innymi dzielnicami Łodzi kursują bardzo rzadko. Zdaniem mieszkańców najmniej wygodnie z Retkini dociera się na Dąbrowę i na Doły

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

- **Retkinia nie ma dogodnego połączenia z osiedlem Pienista i Lublinkiem oraz z Konstantynowem Łódzkim, mimo, że są to tereny bliskie i ich mieszkańcy często są powiązani rodzinie, a dzieci i młodzież korzystają z retkińskich szkół**
Wagony typu PESA linii 10 wymagają doposażenia w dodatkowe fotele do siedzenia i uchwyty, zwłaszcza w środkowej części pojazdów. W tym modelu pojazdu jest wyjątkowo mało miejsc siedzących, podróż jest uciążliwa dla dla pasażerów, zwłaszcza w tłoku.
- **Przebudowane przystanki są wygodniejsze dla mniej sprawnych osób, ale wciąż mało przyjazne dla osób niewidomych i słabo widzących. Nowe stylowe wiaty mają nieco dłuższe ławki niż we wiatkach montowanych wcześniej, ale nie wypełniają one całej szerokości konstrukcji, mało jest miejsc siedzących**
- **Wiele z autobusów niskopodłogowych obsługujące Retkinię wyposażonych jest w okna z małymi, uchylnymi szybkami, które nie można otworzyć, Autobusy przystosowane są do klimatyzacji, która często nie działa i w czasie największych upałów nie można wywietrzyć pojazdu. Podróż w ciepłe dni staje się uciążliwa.**
- **Zdarza się, że kontrolerzy MPK wyglądają niehigienicznie, odzywają się w sposób niekulturalny.**
- **Potrzebna jest dalsza modernizacja taboru MPK poprzez zakup większej liczby pojazdów niskopodłogowych z wysuwanymi schodkami do wjazdu wózków i miejscem wewnątrz przeznaczonym dla wózków inwalidzkich.**
- **Mieszkańcy osiedla, podobnie jak inni Łodzianie apelują do władz miasta o zaniechanie przenoszenia przystanków tramwajowych i autobusowych za skrzyżowania podczas remontów ulic, bo skutkuje to wyraźnym wydłużeniem czasu przejazdów.**
- **Powinna nastąpić poprawa jakości obsługi pasażerów transportu publicznego – zobligowanie kierowców do tego, by nie odjeżdżali z przystanków, gdy znajdują się na nich osoby chcące wsiąść do pojazdu.**

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

POZOSTAŁE PROBLEMY I POTRZEBY MIESZKAŃCÓW

Współpraca ze spółdzielniami mieszkaniowymi

- Mieszkańcy Karolewa i Retkini chcą dążyć do poprawy kontaktu ze spółdzielniami mieszkaniowymi z terenu osiedla w sprawach dla nich ważnych:
  1. dbałości o przestrzeń wspólne osiedli
  2. wspólnej realizacji inicjatyw oddolnych, dotyczących osiedlowej zieleni, zagospodarowania pomieszczeń gospodarczych w blokach
  3. reakcji na przeprowadzania hałaśliwych remontów na dużą skalę (wyburzanie ścian) przez nowych lokatorów często bez wiedzy spółdzielni i wbrew sztuce budowlanej
  4. wspólnego planowania inwestycji. Standard bloków różni się w widoczny sposób. Na Karolewie część budynków jest nieocieplonych i niemalowanych od lat
  5. ustalania w drodze konsultacji z mieszkańcami wiodącej linii estetycznej w osiedlu, by uniknąć kakofonii barwnej, zbyt zróżnicowanych elementów małej architektury
  6. wprowadzenia zwyczaju cyklicznych spotkań spółdzielni mieszkaniowych ze swoimi lokatorami, powiadomienia o miejscu i terminie ich przeprowadzania powinny być wywieszane na klatkach schodowych.

Służba zdrowia i opieka nad osobami starszymi

- Retkinia-Karolew to populacja 40000 osób, wiele z nich to osoby starsze. Niezbędne jest utworzenie drugiego domu

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej dziennego pobytu dla kolejnych potrzebujących wsparcia osób. Placówka mogłaby powstać w ramach rządowego programu Senior–Wigor, zapewniającego ponad 30% ministerialnej dotacji.

- Niezbędne jest lepsze monitorowanie przez MOPS i zainteresowanie sąsiedzkie kierowane ku osobom w sędziwym wieku (90 i więcej lat), często samotnym, w relatywnie dobrym stanie zdrowia, które przestają sobie radzić we współczesnej rzeczywistości i często padają ofiarą oszustów i naciągaczy. Wymagają one wsparcia w zorganizowaniu życia i kontroli nad finansami. Personel przychodni zdrowia NFZ zwraca uwagę, że osoby te często spędzają w przychodniach wiele godzin z uwagi na potrzebę bycia wśród innych i wzbudzenia zainteresowania. W osiedlach nie ma stale otwartych małych klubów seniora, gdzie starsze osoby mogłyby spotkać się bez obciążeń finansowych. Wszystkie podmioty organizujące osiedlowe wydarzenia i spotkania muszą pamiętać o zapraszaniu na nie samotnych seniorów.

Aktywność społeczna, edukacyjna i kulturalna

- W tak dużym osiedlu jakim jest Retkinia nie ma nawet małego kina, najbliższe to Silver Screen położone w centrum miasta. W badaniach potrzeb kulturalnych mieszkańców, przeprowadzonych przez Stowarzyszenie Obszary Kultury możliwość skorzystania z seansów filmowych w pobliżu miejsca zamieszkania zdominowała inne propozycje. Mieszkańcy podpowiadają, że pokazy filmów mogłyby odbywać się w Poleskim Ośrodku Sztuki lub w Pałacu Młodzieży. Na placu przed Pałacem, gdzie odbywają się imprezy plenerowe może działać kino letnie, finansowane z budżetu obywatelskiego, ale mieszkańcy powinni przygotować, złożyć i promować wniosek.
- W niewystarczający sposób wykorzystywana jest istniejąca infrastruktura publiczna w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców w różnym wieku – szkolne orliki dla dzieci i młodzieży oraz pracownie komputerowe są zamknięte po

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej godzinach lekcyjnych oraz w czasie wakacji, choć wielu rodziców ma kłopoty z zapewnieniem dzieciom opieki. Oferta zajęć dla dzieci w okresie wakacyjnym w placówkach osiedla jest nie zaspokaja wszystkich potrzeb

- W osiedlu potrzebne są niewielkie miejsca spotkań dla seniorów, w tym dla osób w zaawansowanym wieku, w których czuliby się bezpiecznie i swobodnie, gdzie mogliby się umawiać na spotkania towarzyskie i które mogłyby także spełniać rolę punktu wymiany usług i informacji lub mini kawiarenki internetowej. Miejsca tego typu mogą powstać w zaadaptowanych lokalach spółdzielni mieszkaniowych, nawet w nieużywanych pomieszczeniach w blokach.
- Należy umożliwić i ułatwić seniorom, którzy decydują się na naukę umiejętności komputerowych. Powinni mieć możliwość korzystania z pomocy fachowego edukatora albo wsparcie i bieżącą pomoc w bibliotekach publicznych lub potencjalnie w klubach seniora. Władze samorządowe powinny wziąć pod uwagę wykorzystanie pustych popołudniami pracowni komputerowych, mieszczących się w każdej szkole publicznej

dla cyklicznej edukacji cyfrowej zorganizowanych grup seniorów. Jest to jedyny sposób na efektywne nauczanie członkowie grupy uczą jednocześnie używając podobnego sprzętu.

Partycypacja obywatelska

- Spotkania z mieszkańcami i z przedstawicielami lokalnej Rady Osiedla wykazały, że większość mieszkańców nie posiada niezbędnej wiedzy na temat JST, jej siedzibie, zakresie kompetencji, realizowanych działaniach, wysokości posiadanych środków w dyspozycji, a jest to blisko 100.000 zł rocznie, możliwości wydawania opinii dla samorządu miejskiego. Nie są świadomi, że JST łączy dwa osiedla, o różnym charakterze, pochodzące z różnych epok, Karolew i Rekinie-Wschód. Mieszkańcy identyfikują swoje miejsce zamieszkania geograficznie, używając nazw historycznych lub nazwy swojej spółdzielni mieszkaniowej. Powoduje to kłopoty w przypisaniu swojego adresu do osiedla w

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej głosowaniu na zadania budżetu obywatelskiego. Frekwencja w czasie wyborów radnych do JST jest bardzo niska, w osiedlu wynosi ok. 13%. Rada Osiedla posiada aktualizowaną na bieżąco stronę internetową, na której przedstawia swoje osiągnięcia (m.in. remont chodników na ulicy Wileńskiej, Olimpijskiej, Żubrowej), jednak powinna w większym jeszcze stopniu promować swoje działania w sposób bezpośredni, począwszy od informowania o terminach i miejscach dyżurów dla mieszkańców, wywieszanych w klatkach schodowych. Wspólnie z mieszkańcami planować przedsięwzięcia dla lokalnych społeczności. Niezbyt dobrze mieszkańcy orientują się jakie organizacje pozarządowe działają w osiedlu i jaki jest ich profil i czy można je zaprosić do wspólnych przedsięwzięć, na przykład z Radą Osiedla.

- Spotkania i konsultacje ogłaszane przez władze samorządowe w sprawach ważnych społecznie, istotnych dla osiedla i miasta powinny się odbywać w godzinach popołudniowych w pobliżu miejsca zamieszkania osób najbardziej zainteresowanych. Bardzo często potencjalni uczestnicy z

osiedli nie docierają na konsultacje odbywające się w salach UMŁ lub w innych miejscach w centrum Łodzi

- Jeśli konsultacje dotyczą zmian w najbliższej przestrzeni zawiadomienia o miejscu i terminie ich przeprowadzania powinny znaleźć się na klatkach schodowych.

Uwagi do budżetu obywatelskiego

- Mieszkańcy Karolewa postulują, by osiedle to miało oddzielną jednostkę samorządu terytorialnego, ze względu na istotną dysproporcję w liczbie mieszkańców między osiedlami w ramach jednej JST. Karolew powinien mieć przydzielony odrębny budżet osiedlowy w BO, bo przy obecnym podziale zadania z Retkini mają większe szanse w głosowaniu
- Wartościowe wnioski wielokrotnie zgłaszane do BO, które nie otrzymały wystarczającej liczby głosów powinny uzyskać priorytet wykonawczy w planach działań UMŁ w ramach budżetu miasta

Projekt FIO „Nasze osiedle: Razem decydujemy!” finansowany jest ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

- **Coraz więcej osób w wieku 60+ posiada wiedzę o budżecie obywatelskim i wykorzystuje to narzędzie partycypacji w sposób bierny, głosując na proponowane zadania. Jednak niedostateczna informacja poza internetem na temat wszystkich zgłoszonych zadań powoduje ograniczenie możliwości świadomego wyboru i oddawanie głosów na numery wniosków zasugerowane seniorom przez podmioty zainteresowane korzystnymi dla siebie wynikami głosowania, takie jak szkoły, przychodnie zdrowia, spółdzielnie mieszkaniowe. Brak lub niedostateczne kompetencje cyfrowe w tym pokoleniu skutkują małą liczbą wniosków odpowiadających na potrzeby osób starszych we wszystkich dotychczasowych edycjach budżetu.**